

79262

ГОДИШЕН АБОНАМЕНТЪ
 За България 80 лв.
 За странство 160 лв.
 За Америка 2 дол.

ОБЯВЛЕНИЯ:
 2 лева кв. см.

 Брой 2 лева

СЛЕДПРАЗНИЧЕНЪ ВЕСТНИКЪ ЗА НАЦИОНАЛНИ ВЪПРОСИ

Записване на абонаментитѣ се придружава съ сумата

 Редактира комитетѣ
 Адресъ „Св. Добруджа“ — София

 Главенъ редакторъ
 Д-ръ П. Вичевъ
 Тел. 4575

Ромънскитѣ тържества за Добруджа

Балансътъ на ромънското владичество: обири, затвори, грабежи, убийства и съч.

Голѣми тържества се правятъ въ Ромъния по отпразнуването петдесетъ годишнината отъ заграбването на Добруджа. Участвува кралското семейство, регентството, правителството, народни представители, войската, църквата, академията, сждиитѣ, учители, ученици и населението.

Всичко по заповѣдъ.

Ще се освети новата гимназия въ Кюстенджа и основата на единъ грамаденъ паметникъ за „освобождението“ на Добруджа.

Отпечатана е и една монография съ документи по историята на Добруджа, за нейното минало и неимовѣрни успѣхи съ колонизацията и съ цинцари. Всичко дефилира предъ кралското семейство.

Разбира се, че

се фалшифицира

цѣлата история, география и етнография, за да се докаже предъ свѣта, че Добруджа е ромънска провинция. Историческитѣ документи отъ 1878 г. — манифеста на ромънския парламентъ и сенатъ и явяванията на видни ромънски държавници отъ това време, съ което тѣ всички констатираха, че Добруджа не е ромънска област, и че тѣ не искатъ да я приематъ, защото не желаятъ да влизатъ въ конфликтъ съ новосъздаденото българско княжество, сигурно че тия документи нѣма да намѣрятъ мѣсто въ монографията по петдесетъ годишнината отъ „освобождението на тая скъпа ромънска област“.

Разбира се, че въ тая монография нѣма да се помене за закона за реорганизацията на Добруджа отъ 1884 година, съ който се ограби земата на добруджанското население.

Сжщо тъй сигурно нищо нѣма да се помене за

закриването на българския

епископатъ въ Тулча, за затварянето въ онова време на 66 български училища, 60 български черкви, 8 читалища, които сжществуваха до 1878 година.

Сигурно нищо нѣма се помене за разбойническото нахлуване презъ 1913 год. въ България и заграбването на Силистра, Добричъ, Тутраканъ, Балчикъ и Каварна.

Нищо нѣма да се помене за заграбването на 3 български мъжки и девически, пълни и непълни гимназии, на 15 мъжки и девически прогимназии, 221 основни училища 57 читалища и 112 черкви.

Нищо нѣма да се спомене тоже за прогонването на 68 прогимназиални учители и 38 учителки.

Нищо нѣма да се помене за изгонването на

402 основни учители и учителки и на 126 свещеника.

Сигурно нищо нѣма да се помене за заграбването на зданията, инвентара, пособията и имотитѣ на 239 училища, 112 черкви и 57 читалища, възлизащи на около 609,169,950 лв.

Сигурно нищо нѣма да се помене за лишаването на

11,767 ученици и 9850

ученички или всичко 21,617 учащи отъ правото, да се учаатъ на родния си майчинъ езикъ.

Положително нищо нѣма да се помене за измѣненията презъ 1914, 1920—1922 г. на закона за реорганизацията на Добруджа, и измѣненията въ ромънската конституция, за създаването на други изключителни закони, за секвестра върху имотитѣ на чуждитѣ поданици, за ликвидацията на сжщитѣ за аграрна реформа и пр.

Сигурно

нищо нѣма се помене

за масовитѣ арести презъ декември 1918 г. на около 400 души българи и турци въ Добричко по скроената агентъ-провокааторска афера съ „италианския офицеръ и кореспондентъ“ Графъ де Порция.

Сигурно нищо нѣма да се каже за прогоненитѣ повече отъ 50,000 българи и 40,000 турци, отъ Добруджа въ България и Анадола.

Нѣма нищо да се помене за Малко-Кайнарджанската афера презъ 1924 година, когато заловиха, арестоваха, биха, сждиха и убиха повече отъ 100 души начело съ стария надъ 90 год. свещеникъ.

Сигурно нищо нѣма да се помене за четирмата

живи погребани

българи въ с. Дели Юсуфларъ, Тутраканско.

Сигурно нищо нѣма да се помене за инсценираната съчъ на 9, 10 и 11 май 1926 г. отъ джандармерийския капитанъ Попсеко въ с. с. Кавурга Кючукъ Акъ Бунаръ и Шахинларъ на 25 души българи и за арестуванитѣ и жестоко бити 80 души отъ с. с. Попина, Гарванъ, Доймушларъ, Вътрень, Сребърна и Айдемиръ.

Сигурно нищо нѣма да се помене за вартоломеевата

Старо-селска съчъ

на 4 юли 1926 год. на джандармерията, когато рѣзаха на парчета живи тѣла, вадиха очи и избиха 53 най-дѣеспособни млади българи.

Сигурно нищо нѣма да се спомене за

обѣсенитѣ съ краката

на горе и въ такова положение горени презъ ноември 1927 година въ с. Кочина, Силистренско.

Сигурно нищо нѣма да се каже за колонизацията на подивѣлите и озвѣрени цинцари и каракачани, за настаняването имъ въ български и турски имоти, за обиритѣ, грабежитѣ, за побоищата надъ населението и за изнасилването на стотици и хиляди български момичета и жени, за денационализацията на Добруджа.

Сигурно

нищо нѣма да се спомене

за дегенерираната, декласирана и разбойническа администрация въ цѣла Добруджа начело съ известния българоядец Пучеръ и неговитѣ сателити Хициеску, Перикли Папа Хаджи, Мих. Маджару, Мих. Джога, Георги Зука, Дим. Къосе, Нико Папа Хаджи, Ал. Чоти и пр., които грабятъ училищнитѣ, черковни и общински имоти и гори, впрѣгатъ населението да ги работи и да имъ изкарва на пазаръ съ десетки милиони зврнени храни и дърва.

Сигурно нищо нѣма да се помене

за ангарията

на която е подложено цѣлото добруджанско население за всевъзможни нужди и капризи на голѣми и малки властници и цинцарски човѣшки изчадия.

Да, убедени сме, че по всичко това нищо нѣма, да се помене на тия влашки тържества. На тѣхъ истината ще бжде фалшифицирана и забулена, ще се застави населението да дефилира, което въ душата си ще проклина своитѣ угнетители и организатори на днешнитѣ фалшиви тържества, ще се устройатъ донами, гуляи, ще се произнесатъ речи и ще се хвърли заблуждение предъ вънкашното обществено мнение.

Ония, обаче, които обичатъ истината и които искатъ да я разбератъ, ще трѣбва въ баланса на изнесенитѣ отъ ромънцитѣ дани по тържествата за анексията на Добруджа

да поставятъ всички

горни факти, за да добиятъ действителна представа за голѣмата „културна“ роля на ромънцитѣ въ Добруджа въ 50 години и убедени сме, че тоя балансъ ще докаже, какво Добруджа, както преди 50 год., така и днесъ е чужда за Ромъния.

Д-ръ П. Вичевъ

Конфликта между голѣмитѣ

И Италия противъ англо-френското съглашение.

Англо-френското тайно съглашение на престава още да занимава голѣмата европейска преса. Меродавниятъ френски в. „Le Temps“ се счита за задълженъ да отговаря на всѣка статия на голѣмитѣ вестници въ Англия, Съединенитѣ Щати и Италия.

Диверсиитѣ съ нотифицирането на постигнатото морско съглашение между дветѣ страни съвършено не успокоява свѣтовното общ. мнение. Въпреки всички опровержения, никой отъ сериознитѣ политически среди на Европа не вѣрва. Самия фактъ около екстернирането на американския кореспондентъ отъ Франция, който изнесе тайното писмо на Бриана, иде да засили още повече вѣрвата, че такова съглашение сжществува.

Италианското правителство разглеждайки въпроса е отговорило, че то не може въ никой случай да се съгласи съ едно каквото и да е ограничание въ строежа на морски единици. Споредъ Италия всѣки трѣбва да се остави свободенъ да строи колкото си ще и каквито си ще параходи споредъ нуждитѣ си. Отъ това се вижда, че докато спора между Лондонъ и Парижъ отъ една страна и Вашингтонъ отъ друга, се отнасяше до тонажа на новостроящитѣ параходи, Италия пледира за пълната свобода. „Le Temps“ се мжи да доказва че Италия има морски интереси само въ Средиземно море, а Франция и въ Атлантическия и Тихия океанъ, да бранела колонийтѣ си.

Тия спорове показватъ, че голѣмитѣ сили сж безчестни и помежду си, както спрямо малкитѣ подтиснати народи. Това показва още едно, че и въ своята алчностъ, тѣ се дебнатъ една-друга по материчитѣ за разширение на човѣшката робия.

Грамаднитѣ разходи

на О. Н.

Въ заседанието на 26. IV на О. Н. докладчика на бюджетната комисиия, бълг. делегатъ Моловъ е докладвалъ бюджета за издрѣжката на О. Н. Индийския делегатъ контъ Литонъ е протестираалъ за последнитѣ увеличения на бюджета, а Норвежкия делегатъ Хамбро заявилъ, че тъй както следватъ увеличенията, въ десетъ години разходитѣ ще се удвоятъ.

Днешниятъ бюджетъ на О. Н. възлиза на 27,026,280 швейц. франка равно на около 750 милиона лв. Това е единъ грамаденъ и излишенъ бюджетъ издрѣжанъ отъ народитѣ, за да се поддържа подтиснителството надъ тѣхъ.

Германскитѣ маневри

Участието на Съветски и Унгарски офицери

Въ края на Септември, въ Силезия се извършиха маневри на германскитѣ войски, въ присѣтствието на председателя Маршалъ Хинденбургъ.

Френската преса отбелязвайки факта, ревниво наблѣга, че правело впечатление присѣтствието на много унгарски и съветски офицери. Главнокомандующиятъ унгарскитѣ войски генералъ Ианки и цѣлия му генераленъ штабъ офицери, както и двама генерали отъ съветската армия, имената, на които не можах да се откриятъ сж взели важно участие въ разискванията по случай маневритѣ.

Маневритѣ сж се развивали бързо до полската граница и се движили по предположение на действия по източнитѣ граници. На участието, особено на съветскитѣ офицери се отдава голѣмо значение. Говори се, че единъ отъ тия руски генерали ще бжде командующиятъ съветскитѣ войски въ случай на война съ Полша.

Лойдъ Джоржъ противъ Франция

Английскитѣ в-къ Evening Standard отъ 9. X помѣства статия отъ Лойдъ Джоржъ въ която се казва:

„Въ своитѣ последни статии писани за чуждата преса, Лойдъ Джоржъ жестоко напада „Форейнъ Офиса“ и главно Франция, по случай англо-френското морско съглашение. Въ действителностъ, той представлява Франция, като едно страшилище за нашето (английското б. р.) сжществувание. Той казва, да се разрѣши на тая държава (разбирай Франция б. р.), да построи толкова подводници, колкото обича, то значи да се доведе една опасностъ за Англия. Трѣбва да се заблѣжи, че Франция и нейнитѣ съюзници Полша, Чехославия и Югославия могатъ да поставятъ на кракъ 8 милиона души и въ нѣколко дена да ги въведатъ въ война.

„Лойдъ Джорджъ поставя нѣколко въпроса между които главнитѣ сж тѣзи:

„Защо отсѣпихме на Франция що се отнася до нейнитѣ воени резерви?

„Защо извършихме тая лудоствъ, която ни постави въ лошо положение, не само спрямо Съединенитѣ Щати но сжщо и спрямо Италия, Германия и Русия, и като не ни остана нито единъ приятелъ освенъ само Франция, чийто състояние въ случай на нужда е съмнително тъй както се установи по работитѣ въ Чанакъ и Ангора?“

Следъ тия тѣй открити и важни обвинения, съ които Лойдъ Джорджъ излиза да маневестира трѣбва да се даде голѣмъ кредитъ на разкритията и неспокойствието въ Америка, Италия, Германия, Русия и по цѣлия свѣтъ.

Мисиата на Венизелосъ

Политиката на Лондонъ и Парижъ

Венизелосъ бездъно бѣше се провалил следъ неуспѣха на воената експедиция въ Мала Азия и Кримъ презъ 1920 г. И тогава той бѣше изпълнител на английската империалистическа политика. Голѣми надежди се възлагаха на съхранената отъ участие въ общоевропейската война, гръцка войска.

Смѣтката обаче излезе крива. Мустафа Кемалъ разгроми мало-азийската гръцка армия и я натика въ Средиземното море, а болшевикитѣ избиха цѣли две гръцки дивизии. Следъ военния разгромъ, настѣпи и моралния. Венизелосъ фалира по всички линии на своята политика, като проводникъ на Лондонъ. Той се отегли въ отшелничеството на островъ Критъ.

Заредиха се гражданскитѣ борби — сваляния и качвания на правителствата въ Атина.

Опититѣ на Лондонъ въ Римъ да го направи проводникъ на английскитѣ интереси въ Средиземното море и близкия изтокъ, раздраниха апетититѣ на Италия, и вмѣсто инспирирана, Италия почна да играе ролята на инспираторъ въ известни събития и на първостепенна сила именно въ ония морски и континентални области, отъ където идеше и най-голѣмия страхъ за английската политика.

Лондонъ за втори пѣтъ вече се стреска. Враговетѣ му рзатеха. Отъ една страна Съветска Русия, която проникваше съ влиянието си въ източнитѣ колониялни народи и застрашаваше империалистическото господство на Англия, отъ друга — Американскитѣ капитали широко проникваха въ тихоокеанскитѣ ѝ владения, отъ трета Италия, която Лондонъ бѣше приютила въ пазвата си, аспирира открито въ Сирия и брѣговетѣ на Червеното море, отъ четвърта политическитѣ военни формации на Франция въ Европа, блокиране на силитѣ Чехословия, Югославия, Ромъния и Полша — всичко това подчерта пълната изоліраност на Англия и тя направи внезапенъ и силенъ завој.

Най-после, все повече демонстриращата зависимостъ и взаимности между Русия и Германия по-голѣмитѣ междудържавни въпроси, откри една действителна опасностъ за съществуванieto на английската империя. Лоидъ Джорджъ открито прави тая констатация.

Бързо скроеното сближение между Лондонъ и Парижъ, тъй скоро разкрито и демаскирано отъ американцитѣ и проявена та нервностъ въ Лондонъ, не свойствено за англичани, говорятъ за голѣмата изоліация на Англия въ събитията отъ грамаденъ международенъ мащабъ. Доказа се, че инициативата и доминирующето положение въ Европа принадлежи на Франция.

При надигашата се национално-освободителната война въ цѣлия свѣтъ, притисна още повече Лондонъ къмъ Парижъ. Нѣма другъ на когото Англия да се облегне. Една ограбена, унижена и тормозена Германия не може да бѣде тамъ, където е Англия. Една съвременна Русия е органически най-страшния врагъ на империалистическа Англия.

Една Италия дебне конфликтитѣ, за да ги използва максимално за смѣтка дори на Англия. Една Франция, която използва най-добре резултатитѣ отъ войната, създаде свои креатури и ги уголѣми по неесте-

ственъ начинъ, въ лицето на Югославия, Полша Чехословия и Ромъния, и по силата на една желѣзна необходимостъ за всички тѣхъ, ги сплоти около себе си, да пази новия редъ въ Европа съ силата на оржжието. Англия не може да прави друго освенъ да крета по-диръ Франция, да следва нейния курсъ и въ името на една необходимостъ подхранвана отъ империализма и шовинизма да поддържа военния и агресивенъ духъ въ европейскитѣ народи срещу духа на демокрацията, срещу правата и свободитѣ на народитѣ, борбата за които пѣкъ се подхранва и поддържа отъ съветска Русия.

Отъ тукъ се очертава и она фронтъ, който се желае да се открие отъ Бѣло море до Балтийското съ ржководящъ центъръ въ Парижъ и Лондонъ и подцентрове въ Прага, Бѣлградъ, Букурещъ, Варшава, а може би Атина и София.

Съ смъртъта на Пашича и настѣпилата криза въ Югославия, тя загуби много отъ своето значение за Парижъ и Лондонъ. Фалиралиятъ отдавна Венизелосъ стана пакъ необходимъ за дооформяването на тоя фронтъ. Пѣтуването му въ Римъ, Парижъ, Лондонъ и Бѣлградъ имаше само това значение. Изявленията му, че ще посети и София, а може би и Ангора, съ проекти да сключи договоръ за приятелство, минавайки съ едно голѣмо пренебрежение надъ голѣмитѣ висящи и спорни въпроси, които стоятъ открити, говори въ полза на тезата ни, да се поднови единъ новъ балкански блокъ, съ огледъ да се закържги тоя фронтъ тъй потребенъ на Парижъ и Лондонъ.

Отъ сега обаче трѣбва да кажемъ, че тая политика на повърхностно отнасяне и пренебрежение къмъ жизненитѣ интереси на балканскитѣ народи съ полумѣрки „и шарлатани не ще успѣе. Излишни сж и тия нови опити на хитрия критянинъ. Хитростъта е от давнашна изтъркана монета и добре позната на всички. Балканскитѣ народи не желаятъ война, нито пѣкъ повече ще пожелаатъ да ставатъ оржиди на голѣмитѣ империалисти въ Лондонъ и Парижъ. Миръ и братство е необходимо за тѣхъ. Тѣсно и непосредствено разбирателство между балканскитѣ народи въ името на Балканската Федерация, ще обезпечи спокойното и всестранно тѣхно развитие. Всички противни усилия ще се разбиятъ въ колективното и общо желание на народитѣ.

Манджурия и Монголия

Японски колонии

Въ изложението въ Нагоя (Япония) Манджурия и Монголия били наредени между японцитѣ колонии. По тоя поводъ Китайския министъръ въ Токио, по инструкции отъ Нанкинъ е протестиралъ предъ японското правителство.

Противоанглийско движение

въ Индия

По поводъ установената английска анкета на събитията въ Индия, индийцитѣ се готвятъ да я бойкотиратъ. Агитира се, да се обяви обща стачка въ цѣла Индия за 24 часа на 12. X. когато се очаква пристигането на анкетната комисия Симонъ.

Мемоаръ на унгарскитѣ

малцинства въ Чехославия до О. Н.

Д-ръ Ладиславъ Олеоди делегатъ на унгарскитѣ малцинства въ Чехославия е депозиралъ следния мемоаръ въ О. Н.

„Въ качеството ми на пълномощенъ делегатъ на унгарскитѣ малцинства въ Чехославия, позволявамъ си да привлека вашето благосклонно внимание върху тѣхното тежко положение.“

1. Унгарскитѣ малцинства сж откъснати отъ тѣхното отечество и присъединени противъ тѣхната воля къмъ новосъздадената Чехословашка държава. Този актъ безъ съмнение е най-ужасното изнасилване на правото на народитѣ да разполагатъ сами съ себе си и разклаща аргументацията на тия, които искатъ до вѣчностъ да продължаватъ въ своя полза, тая несправедливостъ, прокламирайки непрекъснато ненарушимостъта на парижкитѣ договори.

2. Вѣрно е, че съществува Сенъ-Жерменски договоръ подписанъ отъ Чехословашката държава на 10 септ. 1919 год., който трѣбва да защитава протекцията на малцинствата, обаче тѣзи нареждания у насъ въ Чехославия, не сж друго освенъ мъртви букви.

Унгарското малцинство е мѣстно население, лишено отъ всички човѣшки права, отъ културна, икономична и административна глѣдна точка.

Чехословашкото правителство се мжи да постигне своята главна целъ, т. е. денационализацията и пълната асимилация на унгарското малцинство. Училищната политика, аграрната реформа (колониация на чисто унгарска територия съ чехски легионери), така сжщо и новата административна реформа нѣма освенъ една целъ: затриване, морално и материално, на мѣстното население.

3. Въ пресата. както и въ официално издаденитѣ училищни книги се стжкватъ въ кратката нашитѣ национални чувства.

Унгарскитѣ паметници сж разрушени. Унгарскитѣ вестници се цензуриратъ или конфискуватъ; преследванията, обискитѣ и ежедневнитѣ арести на стотици политически лица — ето чехословашката свобода.

4. Чл. чл. 10—13 отъ договора сключенъ въ Сенъ-Жерменъ, осигурява пълната автономия на територията съ рутени. Споредъ съответнитѣ разпоредения на Трианонския договоръ „населенията на автономната провинция на рутенитѣ, ще иматъ възможността публично да изявяватъ своитѣ желания. И силитѣ не ще отказватъ да обръщатъ най-серіозно внимание на исканията които тия населенията ще формулиратъ въ бъдаще.“

Ето вече десетъ години отъ какъ договоритѣ сж подписани и ратифицирани и населенията въ Рутения всѣкидневно на праздно очакватъ автономията, въпрѣки тѣхнитѣ многобройни петиции отправени до О. Н. по тоя въпросъ.

Между това, нѣма да има миръ безъ справедливостъ, нито за насъ, нито за нашитѣ съграждани, преди справедливостъта да възтържествува.

Значи следъ нѣмцитѣ, следъ македонцитѣ, следъ добруджанцитѣ, следъ бесарабитѣ, следъ трансилванци, следъ хърватци и черногорци, следъ украинци, следъ елзасъ-лоренци, и пр. и пр. и унгарцитѣ и рутенитѣ въ Чехославия, констатирайтъ единъ и сжщъ режимъ на денационализация и асимилация поддържанъ отъ О. Н.

Комплота въ Трансилвания

250 души предъ сжда въ Клужъ

Ромънцитѣ сж последователни въ политиката за денационализацията на завладенитѣ чужди области. Тѣ сж еднакви въ Добруджа и Бесарабия, въ Буковина и Ардялъ.

Недавна започна въ Клужъ разглежданieto на процеса срѣщу 250 унгарци, мжже и жени обвинени въ болшевизмъ. Ахъ тоя болшевизмъ, колко добре допада на всички подтисници на народни права и свободи, за да оправдаятъ най-отвратителнитѣ свои дѣла и жестокости. Излиза, че болшевизмъ е всѣка борба на поробенитѣ националности срѣщу сатрапитѣ.

Двѣстѣ и петдесетъ мжже и жени въ продължение на месеци сж арестовани бити, и подлагани на най-голѣми мжчения отъ извѣстната влашка „сигуранца“. Тя всѣки день разкрива по единъ комплотъ на иредентисти. Въ Бесарабия, Трансилвания, Буковина, Добруджа — на всѣкъде тя вижда агенти на Москва.

Подсждимитѣ въ Конгреса сж интелектуели, работници и селени. Важнитѣ между тѣхъ сж писатели. Единъ отъ тѣхъ който е работилъ нѣкога и сж основалъ едно социологическо д-во, днесъ се обвинява, защото е четель книги издадени отъ Маликъ Верлагъ, и споредъ военна прокуроръ това било достатъчно, за да се поддържа обвинението срещу него и да бѣде осъденъ.

Единъ другъ отъ подсждимитѣ, работника Мюлеръ защото четель Роте Фане. — това било достатъчно, че поддържалъ връзки съ болшевикитѣ и следователно билъ иредентистъ, за да бѣде осъденъ.

Западната преса мълчи по страданията на поробенитѣ. Тя е бездушна и безсърдечна къмъ оплакванията на изнасиленитѣ жени, на бититѣ, ограбенитѣ и измжчени роби. Нѣщо по вече тия хора биватъ осжждани и гниятъ изъ затворитѣ.

А сигуранцията, която поддържа около 30000 агенти и 30000 жандарми има сама една единствена цѣль: да крои и разкрива, атентати и комплоти въ заробенитѣ земи, да арестова, бие, мжчи, ограбва и убива поробенитѣ, да ги застава да бѣгатъ задъ граница, да денационализира завладенитѣ земи, а О. Н. и западната империалисти овълчени и окървавени съ кръвта на милиони човѣшки сжщества потриватъ ржцѣ и насърчаватъ изстреблението на народитѣ.

А г. Брианъ квалифицира исканията за справедливостъ и човѣчност на всички тия националности, гарантирани ужъ съ „мирнитѣ“ договори, като конспиративни акции срещу установенитѣ правителства и редъ отъ О. Н.

Не молби и петиции, не слзи и излияния драги унгарци и рутени е потребно, а организиране на всички подтиснати народи въ борба съ цѣлия тоя режимъ освѣтенъ отъ мирнитѣ договори и О. Н., за да ги съборимъ и изкоренимъ изъ дѣно. Всичко друго сж палиативи. Само тъй ще можеме да разчитаме на успѣхъ въ справедливостъ, права и човѣщина.

Четете
„Свободна Добруджа“

Около тайното

Англо-френско съглашение

По поводъ тайното военно съглашение между Англия и Франция, което и ние публикувахме въ миналия брой, заинтересованитѣ страни излизатъ съ опровержения и обявяватъ тая новина, като напълно фалшива.

Съветскитѣ вестници „Известия“ и „Красная звезда“ настояватъ на вѣрността на своята информация.

Английскиятъ в. „Дайли телеграфъ“ вземайки поводъ отъ опровержението на английското правителство пише:

„Фореинъ Офисъ“ съ едно комюнике опровергава разкритията на дипломатическия редакторъ на „Дайли Телеграфъ“, който взема на своя отговорност претенциознитѣ разкрития на „Трибуна“ върху едно разширение на съглашението между Англия и Франция, засѣгайки численостъта и разположението на тѣхнитѣ сили не само морски, но и въздушни. „Трибуна“, и „Дайли Телеграфъ“ претендиратъ, че въз основа на едно споразумение за англо-френското въздухоплаване, Франция може да концентрира своитѣ въздушни сили къмъ италианската граница.

„Фореинъ Офисъ“ отговаря, че не съществува никакво съглашение, нито разбирателство по никой случай съ Франция съсѣгащъ въздухоплавателни въпроси, които да не бждатъ публикувани и че всички противни слухове сж фалшиви.

„Дипломатическиятъ редакторъ на „Дайли Телеграфъ“ се мжи, между това, днесъ да поддържа, въпрѣки тия категорични опровержения, че съмнения въ известни страни върху едно съглашение за по-тѣсна англо-френска отбрана, продължава да съществуватъ и напомня, че споредъ единъ чуждъ дипломатъ, никакви следи не сж останали отъ англо-френскитѣ разговори отъ 1906 г. съ огледъ на едно възможно сътрудничество на дветѣ държави, ако Белгия бѣде нападената.

„Дайли Хералдъ“ работнически органъ, хвърля съмнение върху публикуваното опровержение на Британския м-ръ на външиитѣ работи.

Правителствениятъ органъ — „Марингъ Постъ“ опровергавайки всички тия слухове, отдава ги на тенденциозната предизборна борба въ Англия.

„Таймсъ“ пише, че мотивитѣ на морското разбирателство сж превъзходни, обаче тактиката била лоша. Ала Съединенитѣ Штати пише „Таймсъ“ не възприеха едно морско разбирателство и ако не сж направени контра предложения, комисията трѣбва да иска обяснения отъ Вашингтонъ.

Кореспондентътъ отъ Лондонъ на „Ню Йоркъ Таймсъ“ съобщава, че американското правителство трѣбва, да си даде смѣтка, какво не ще може да убеди свѣта, че Америка има нужда отъ отбрана и то отъ една флота тъй силна като английската. Трѣбватъ едни други Хугесъ и Балфуръ отколкото нови адмирали.

Автомобили Танкове

„Le Matin“ съобщава: За замѣстването на танковетѣ, чиято конструкция е забранена, Германия понастоящемъ употребява открити автомобили, които по всичко приличатъ на танкове. Тѣзи автомобили, твърде силни сж въоржжени съ топове. Тѣ иматъ четири колелета свързани съ единъ кордонъ. Благодарение на това изобретение, тия автомобили могатъ да преодоляватъ всѣкакви мжчнотии.

Игра съ малцинствата и обезоржженията

Около работитъ на О. Н. по въпроситъ за малцинствата и по обезоржжението, по-голямата частъ отъ германската преса ги намира отрицателни. В. „Форверцъ“ органъ на социал-демократитъ пише: „Нищо не се получи за малцинствата, нищо за обезоржжението. Англия, безъ всъко противорѣчие е най-голямата пречка въ О. Н. Подъ дирекцията на Гжшендънъ, неговата тактика на отлагания се манифестира повече отколкото при Чемберлена. Това не е О. Н., което е отговорно за неуспѣха до проекта за обезоржженията, но правителствата преди всичко и то най-главно на голѣмитъ военни и морски държави, на първо мѣсто консервативното Британско правителство. Това сж народитъ, отъ които зависи да се продължават ли военнитъ тѣжести и заплашванията съ война.

Английскитъ народъ повече, отколкото всички други носи отговорностъ за бждащето развитие на въпроса за въоржженията. Деньтъ приближава когато мъжетъ и женитъ въ Англия ще се явятъ предъ уринитъ. Отъ тѣхната бюлетина ще зависи бждащето не само, за тѣхното отечество, но още за обезоржжението и за О. Н.

„Газетъ Женералъ де л'Алеманъ“ пише:

„Времето мина когато оптимиститъ се надѣваха още за една ефикасна акция на О. Н. по обезоржжението. О. Н. може да преследва своитъ хуманитарни работи, за да прѣмахне търговията съ опиумъ. Германия ще сътрудничи благосклонно, но по въпроситъ отъ голѣмата политика, слѣдъ неговото последно фиаско то, О. Н. загуби да играе роля“.

„Газетъ де ла Кроа“ пише, че германскитъ делегати въ Женева не поставиха правилно въпроситъ. Не се касае за Германия, да постигне обезоржжение на другитъ, но да получи позволение, да развие своето въоржжение, щомъ като не може, да се постигне обезоржжение.

„Газетъ де Франкфуртъ“ пише: деветото събрание на О. Н. съзнателно избѣгна отъ задължението по въпроса за обезоржженията и че тоя неуспѣхъ се дължи на разногласието между Англия и Съединенитъ Щати.

„Le Matin“ пише; По предложението на Адачи, съвѣта на О. Н. рѣши на 26. IX да отложи изучаванието на въ-

Добруджанскитъ турци въ Цариградъ

Ромънска жестокостъ и надъ турцитъ

Цариградъ октомври 1928

Добруджанската емиграция въ Анадола и Цариградъ не е малка. Разбира се болшинството е турска. Българитъ сж малко. Турската емиграция възлиза на около 40000 души отъ която около 10000 сж само въ Стамбулъ. Всички сж избѣгали поради непоносимия ромънски режимъ въ Добруджа надъ безащитното добруджанско население. Болшинството сж обрани и прогонени. Влашката администрация ги заставя да се изселватъ, като посѣгатъ върху турскитъ нрави — брутално влизатъ въ къщитъ на турчина посѣгатъ на яшмацитъ на кадънитъ и тѣхната честъ. Скверниятъ домашнитъ и ги грабятъ както грабятъ и българитъ. Пждятъ ги да бѣгатъ въ Анадола. Откупватъ имъ имотитъ и къщитъ на безценица, за толкова, колкото едва имъ стига да си извадятъ паспортъ. Всички сж въ голѣми лишения и мизерия. Правителството и тукъ както и въ България не може да насмогне да се яви навреме за да задоволи голѣмитъ имъ нужди. Настаяването и тукъ върви мудро. Всички съжаляватъ защо сж напуснали. Настроението е много силно срещу царящата система на всѣкъдъ на обезправяване.

Д. И. Илиевъ

Загубени добруджанчета

Съ параходътъ, който върнаха презъ лѣтото гоститъ-русенци отъ Силистра дошли сж и дветъ деца на вдовицата Петрана Атанасова отъ Силистра. Едното се казва *Петра Атанасова* 14—15 годишна, а другото *Димитъръ Атанасовъ* 10—12 годишенъ.

Отъ децата нѣма никакаво известие. Майката се много тревожи за тѣхната сѣдба. Децата сж взети отъ нѣкой си адвокатъ Димитровъ. Въ тѣхъ е имало нѣкакви ценни документи.

Който знае нѣщо за въпроснитъ деца и къде се намиратъ да съобши на адресъ *Иванъ Василевъ, Захарна фабрика — Русе*.

проса за малцинствата за идущата сесия. Поставениятъ въпросъ е билъ въ връзка съ затварянието отъ Полша на училищата въ Горня Силезия.

Благотворителностъ на Д-во Добруджа

Малко момче сираче родомъ отъ с. Алмалий, Силистренско, около 15 годишно е избѣгало отъ ромънцитъ. Идва въ София. Адресира се за услуга къмъ просвѣтно Благотворителното д-во „Добруджа“ въ София. Секретаря го изпѣжда.

Иматъ думата дамитъ отъ сжщото д-во съ голѣмитъ благотворителни сърдца.

Нови цинцарски колонии

Добруджа, Октомври 1928 г.

На 8 и 9 т. м. на силистренското пристанище пристигнаха два шлепа колонисти. Очаква се пристигането на нови, защото голѣми иземвания на храни отъ българитъ се вършатъ, правятъ се списъци на българскитъ къщи изъ селата, където ще ги настаняватъ, нови описи на коли, които ще ги превозватъ.

Населението е подъ постоянния гнетъ на цинцарскитъ нападения, тероръ и обири.

Въ с. Каджъкой цинцаритъ обезчестила жената и дъщерята на Из. Добруджановъ.

Отъ нападението на Цинцаритъ въ сжщото село, където кляли овце, кокошки, гжски, пуйки, грабили храни, зяносвали лозята, и пр. загубитъ възлизатъ на около 200,000 лв. Въ с. с. Гарванъ и Попина сжщо. Залавяли селяни — мъже и жени. Ожждали ги въ училищата, където ги събличали голи и така ги биели, а женитъ и момичетата безчестили.

Специална делегация отиде въ Букурещъ да се оплаче, ала правителството не обърнало внимание. Оплакали сж и предъ прокурора въ Силистра и той не обърналъ внимание. Цинцаритъ продължаватъ да вилнѣятъ насърдавани отъ сенатора българоубиецъ Ташко Пучеря и неговото орждие Ал. Чоти.

Цинцаритъ на всѣка крачка казватъ на българитъ, хайде махайте се отъ тука. Вървете въ България, зере тука ще ви изтепаме.

Има цинцари дошли отъ Горна Джумая. Нѣкои сж служили и въ българската армия. И тѣ сж нахални и брутални. Наши българини имъ казватъ: вие поне както сте живѣли въ България, не бивайте като другитъ.

— Не може. Паднало ни е сега ще го използваме, а пкъ вие идете на нашитъ мѣста въ

Адвокатътъ въ Разградъ
Юрданъ К. Трифоновъ

премѣсти писалището си задъ голѣмата джамия, до
жельзарския магазинъ на Пенчо Т. Бобчевъ

„Стефанъ Караджа“
питиепродавница

Ул. Царъ Борисъ и Алабинска, съобщава на ДОБРУДЖАНЦИ и ПОЗНАТИ, че пустна въ продажба
собствени вина и ракии
Предлага винаги ПРЕСНИ ЗАКУСКИ НА СКАРА
Отъ съдържателя Игнатъ Игнатовъ.

България. Ние ще влѣземе въ вашитъ къщи и толкова.

Така не могатъ да бждатъ нахални, да биятъ и ограбватъ, ако самата власт не ги поддържа. Явна е силната тенденция на една бърза денационализация. Убедихме се, че всички наши оплаквания сж напразни. Ще търсиме други начини да пазиме живота и имота си.

Делиорманлиевъ

П. П. Що се отнася до писмото ви, че сестрата на Израилъ П. Габе, Дора Габе, се е мъчила да опровергае факта, че той бѣше въ услуга на ромънската власт и специално на полковн. Петреско, азъ твърдя изнесенитъ обстоятелства за неговото свидетелство предъ сѣда въ Добричъ противъ българитъ и че това бѣше презъ 1920 год. Пкъ кога е умрѣлъ това не ме интересува.

Колкото пкъ до голѣмитъ заслуги на покойния П. Габе, ще ви изпратя всички проверени данни за неговата дейностъ въ Добричко, когато ги събера и тогава ще видите дали ви заблуждавамъ.

Сжщия

За псевдонимитъ

Г-нъ Борисъ Петровъ ги много харесва и въ в. „Добруджа“ на дълго се занимава съ тѣхъ. За това и си избралъ напълно подходящъ псевдонимъ *Брутъ*, което по речника на Х. Генадиевъ значи: тъпакъ, дебелакъ, шуракъ, а по тоя на Ла Русъ значи още и скотъ. Тѣй че той нѣма да се сърди, ако вие се спрете на което и да е име.

Само пкъ инициала „П.“ въ в. „Добруджа“, на Ангелъ Стояновъ, понеже има влашки коренъ, и восъчна окраска, то по говоримия речникъ значи Пунгашъ. Тукъ вече мѣсто за изборъ нѣма.

Колонисти отъ Ромъния

къмъ Добруджа

Ломъ 22. X. 1928 г.

Отъ тукъ минаватъ шлепове пълни съ ромънци отъ стара Ромъния, отправявани за къмъ Добруджа. До сега сж минали 4 шлепа съ повече отъ 150 семейства. Днесъ мина другъ шлепъ. Ние сме работници, хамали по пристанището. Разтоваряме карбитъ. Видехме тия нови колонисти по нашитъ родни мѣста, които ще бждатъ настанявани по нашитъ къщи, ще заграбаатъ нашитъ имоти.

Запитахме ги къде отиватъ. Отговориха — въ Добруджа.

Тамъ ще ни даватъ къщи ниви и всичко необходимо.

— Но кой ви изпраща, питаме ние. Защо напускате вашитъ имоти?

— „Стату“, отговарятъ тѣ.

— Знаете ли, какво е населението въ Добруджа?

— Знаеме, че тя е населена съ българини и турци. Това сж ни казали. Но какво да направиме, когато насила ни пращатъ. Казватъ ни, че всички българини сж преселени въ България, а имотитъ имъ сж останали безъ стопани. Казвахъ ни още, че българитъ въ Добруджа не знеели да обработватъ земята“.

Всички митнически и портови чиновници се възмуцаватъ като виждатъ всичко това.

Така значи, българитъ не знаели да обработватъ земята. Тѣ сж избѣгали въ България и земята имъ останала безъ стопани. Това показва, че отплата ще бжде по-жестоката. Нека добре да запомнятъ влашкитъ чокоци и сатрапи.

Г. Петковъ

Сиври Синевъ Сюрдюлията печели

Дума, дума отваря казва приказката, та сте седнали да ми разправяте за сливане на теченията.

Течения, ... да, има много видове течения: земни, подземни, въздушни, водни, топли, студени, идейни, човѣшки, кръвни, мъжки, женски и много други още животински, чисти и нечисти течения. Когато на примѣръ една кучка се разбѣсува, подире и трѣгватъ една суря голѣми и малки песове. И това е единъ видъ течение. Та течение ли е то, не ми го хвалете, много сж тѣ, чисти, нечисти, добри, лоши и прочии и, ще ги сливате! Невъзможна работа.

Взема ти да речеме, Голщро-мското течение отъ Атлантическия океанъ, че трѣгни съ него презъ Европа и цѣла Азия, да иди чакъ въ Индийския

океанъ, да търсишъ Тайфуна, защото и той е единъ видъ течение, че да ги помирявашъ баращисвашъ и да ги сливашъ! Гдето нѣма влѣзе въ работа. Ще гонишъ вѣтъра, дето се казва.

Мене ако питате, азъ по бихъ предпочелъ да си взема Голщро-мското течение, и да си го прекарамъ презъ Балкана. Че каквото е мекичко тѣй топличко, да ни промѣни тука хавата, че да нѣма вече мразъ, студъ, зима, а да стане все на пролѣтъ и лѣто. Да видишъ ти тогава богатъ животъ, зелено на всѣкъде, невиджанъ берекетъ, по четире реколти на годишната; да нѣма грижи за печки, топливо, дебели дрехи и прочии изкуствени работи, та да видишъ ти, гдето казватъ, щастливъ животъ въ тѣсни гащи. Кажки-речи, че хората нѣма му мислятъ толкова много за това и онова, че нѣмало, а доволни и предоволни ще трѣгнатъ голи дори. Разбира се, че не съвсемъ голи, защото то ще

бжде хептенъ грѣхота отъ Бога и срамота отъ хората.

Да, да, тѣй да рачите всички да го сториме! А пкъ туй Тайфунитъ, тѣ сж китайска — японска работа. Нѣма какво да имъ ги бъркаме. Тѣ, англофренцитъ се каратъ за тѣхъ. Нека си ги взематъ и си ги курдисатъ въ Лондонъ и Парижъ. Пкъ да дадатъ и на Бѣлградъ, Прага и Букурещъ, нали сж тѣхни и хаиръ да видятъ отъ тѣхъ. Ако ще би все на циклони и тайфуни да станатъ, да се омѣтатъ отъ земята, та да не остане коренъ и поменъ отъ туй контове, сжрове, боери, чококи и тѣмъ подобни редки човѣшки сортове, та да миряса и свѣта. Туй му и прилича — голѣми хора съ голѣми работи се сливатъ, та ако ще би и въ дъното на Тихия океанъ да се курдисатъ. Нали виждате натамъ имъ е окото.

Тѣй, тѣй, не имъ бъркайте и недейте иска се тѣхъ да се сливатъ. Ще объркате цѣлия

свѣтъ, та и Господъ каилъ нѣма да стане. Дипъ добре си е наредилъ той работитъ: на една страна турилъ добритъ течение, на друга лошитъ, на една — чиститъ, на друга — мръснитъ, на една — мъжкитъ, на друга женскитъ, сж една дума отдѣлилъ тия, дето добро носятъ отъ ония, които сѣятъ катастрофи, пустошъ, смъртъ заблуда и всичко лошо за хората. То и мъжкитъ не сж твърде за мирисане, ама като всѣко правило и тукъ си има изключение.

Науката ни казва, че само еднороднитъ работи се сливатъ. А какъ ще слѣете доброто съ лошото? То не може да стане и хичъ не си хабете напразно акъла. Видите ли тия дето си приличатъ, какъ се сливатъ. Кой може да побърка тѣй на примѣръ на сливането на Габиното течение съ туй на Дуличния Пунгашъ, на Брадатия Плагиатъ и на Глупавия Малчуганъ? Приличатъ си по всич-

ко, хемъ сж естествени, хемъ сж и сродни. Всичкитъ сж еднородни, гдето се казва, напълно прилични — нечисти — едното природно нечисто, другото, двулично — влашко пунгашко — събирано отъ много лица, третото плагиатско крадено такова, а четвъртото, малчуганско, глупаво, гдето се казва, на детски сюрдюонъ прилича. Къде ще ходишъ да го бъркашъ. Оставете тая работа за пожарникаря. Той си го бърка, той ще си го сърба.

Май дължко ще му е името и мъжничко ще го произнасятъ — Чифуго християнско, влашко-пунгашко, брадато-плагиатско, глупаво-сюрдюонско течение. То стана по дълго и отъ великденскитъ пости, ама по-добре съ едно име свикнете и го казвайте Сюрдюлията течение, та всѣки да ви разбере и да му е лесно. Е, съ сюрдюлията течение ли ще искате да се сливате? То вече хептенъ на нищо нѣма да прилича.

